

- 4.6. Wat in 4.3 tot en met 4.5 is overwogen leidt ertoe dat het hoger beroep niet slaagt. De aangevallen uitspraak komt voor bevestiging in aanmerking.
5. Voor een veroordeling in de proceskosten bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De Centrale Raad van Beroep bevestigt de aangevallen uitspraak.

PJ 2019/137

CENTRALE RAAD VAN BEROEP

24 september 2019, nr. 18/2097 NIOAW
(Mrs. W.H. Bel, M. Hillen, J.L. Boxum)
met red. aant. mr. W.P.M. Thijssen

Art. 13 lid 1, 25 lid 1 IOAW; art. 4:84, 6:22 Awb; art. 6:203 lid 2 BW § 1.1 Beleidsrichtlijnen Terug- en invordering en Verhaal Gemeente Leusden 2011

ECLI:NL:CRVB:2019:3116

Terugvordering onverschuldigd betaalde IOAW-uitkering in verband met niet gemelde nabestaandenpensioenuitkering.

Terechte terugvordering teveel betaalde IOAW-uitkering in verband met schending van de informatieplicht om ontvangen nabestaandenpensioenen te melden. Motiveringsgebrek op grond van toepassing onjuiste beleidsregel in aangevallen besluit gepasseerd omdat het besluit bij een correcte motivering (toepassing van de juiste beleidsregel) niet anders zou zijn uitgevallen; beroep op 6-maanden beleid in verband met terugvordering gepasseerd.

Redactionele aantekening

De Gemeente Leusden vorderde teveel toegekende en uitbetaalde IOAW-uitkering terug over een periode gelegen langer dan 6 maanden vóórdát de gemeente een concreet signaal had bereikt dat een te hoge uitkering werd betaald, omdat belanghebbende een haar toekomend nabestaandenpensioen niet had gemeld. De meldplicht van ontvangst daarvan berustte op art. 13, lid 1 IOAW. De terugvorderingsverplichting van de gemeente berustte op art. 25, lid 1 van de IOAW. Een motiveringsgebrek in het terugvorderingsbesluit inhoudend dat de Gemeente beroep had gedaan op niet toepasselijke beleidsregels werd gepasseerd, omdat het aangevallen besluit bij toepassing van de juiste beleidsregels (de Beleidsrichtlijnen Terug- en invordering en Verhaal Gemeente Leusden 2011) niet anders zou zijn uitgevallen, zodat toepassing van de verkeerde beleidsregels niet leidde tot benadeling van belanghebbende (zie in dit verband de artt. 6:22 en 4:84 Awb). De argumenten van belanghebbende dat zij het stoppen van arbeidsinkomsten had gemeld om verhoging van haar uitkering te bewerkstelligen en dat een herbeoordeling van haar uitkering had plaatsgevonden in het kader van een re-integratietraject, betekenden niet dat de Gemeente een nadere onderzoeksplicht had en bevrijdden belanghebbende niet van haar meldplicht ten aanzien van het ontvangen van nabestaandenpensioenen. Omdat belanghebbende een informatieplicht had geschonden, faalde ook het beroep op de bij de Gemeente Leusden geldende regeling (destijds de Beleidsrichtlijnen Terug- en invordering en Verhaal Gemeente Leusden 2011) dat teveel uitgekeerde IOAW niet wordt teruggevorderd over perioden gelegen een half jaar vóórdát de gemeente signaleert dat sprake is van onverschuldigd betaalde IOAW. Uit de uitspraak kan niet worden afgeleid of het nabestaandenpensioen krachtens de Anw of krachtens een tweede pijler pensioenregeling betrof.

De vraag rijst of deze uitspraak past in de rechtspraak over terugbetaling van teveel betaalde uitkeringen voor levensonderhoud. Daarbij kan naast uitkeringen krachtens eerste pijler voorzieningen (zou de IOAW) of verzekeringen (zoals de AOW) ook worden gedacht aan teveel betaald tweede pijler pensioen. Wat teveel c.q. ten onrechte betaald tweede pijler pensioen (in juridische zin geformuleerd: onverschuldigd betaald tweede pijler pensioen) betreft lijkt een toch wel duidelijke lijn in de rechtspraak dat teveel betaald tweede pijler pensioen over het verleden niet kan worden teruggevorderd vanwege het verzorgingskarakter daarvan, het is bestemd voor levensonderhoud. Terugbetaling stuit af op het

onaanvaardbaarheidsleerstuk (art. 6:2, lid 2 BW voor pensioenregelingen met wettelijke grondslag, zoals pensioenregelingen van verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen; art. 6:248, lid 2 BW voor pensioenregelingen met contractuele grondslag). Zie bijvoorbeeld Gerechtshof Amsterdam 30 oktober 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:4028, PJ 2019/1. De IOAW kent het systeem dat teveel betaalde IOAW moet worden teruggevorderd indien de belanghebbende een informatieplicht schendt (art. 25, lid 1 IOAW) en dat de gemeente bevoegd is tot terugvordering indien geen informatieplicht is geschonden (art. 25, lid 2 IOAW; de gemeente kan dan in het licht van de algemene beginselen van bestuur een belangenafweging maken). Bij tweede pijler pensioen geldt dat terugvordering van teveel c.q. ten onrechte betaald pensioen als onverschuldigd betaald kan worden teruggevorderd (art. 6:203, lid 2 BW), maar dat terugvordering over het verleden in het algemeen afstuit op het onaanvaardbaarheidsleerstuk (art. 6:2, lid 2 BW of art. 6:248, lid 2 BW). Terugvordering van teveel c.q. ten onrechte betaald tweede pijler pensioen over het verleden stuit in het algemeen waarschijnlijk niet af op het onaanvaardbaarheidsleerstuk indien de pensioengerechtigde een informatieplicht jegens de werkgever of de pensioenuitvoerder heeft geschonden. Dat betekent dat de bestuursrechtelijke rechtspraak met toepassing van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur uiteindelijk tot vergelijkbare uitkomsten leidt als de privaatrechtelijke rechtspraak met toepassing van het onaanvaardbaarheidsleerstuk waar het teveel c.q. ten onrechte betaalde uitkeringen betreft.

mr. W.P.M. Thijssen

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Midden-Nederland van 5 maart 2018, 17/2953 (aangevallen uitspraak)

Partijen:

[Appellante],

Het college van burgemeester en wethouders van Leusden (college).

Procesverloop

Namens appellante heeft mr. J. Visscher, advocaat, hoger beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift en een nader stuk ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 13 augustus 2019. Appellante is verschenen, bijgestaan door mr. E. Ceylan-Alpaslan, advocaat. Het college heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. C.C. McArthur-Neering.

Overwegingen

1. De Raad gaat uit van de volgende in dit geding van belang zijnde feiten en omstandigheden.

1.1. Appellante ontving sinds 12 november 2011 een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) naar de grondslag voor een alleenstaande. Appellante ontving daarnaast een nabestaandenpensioen (pensioeninkomsten) dat voor het bepalen van de hoogte van de uitkering als inkomen werd betrokken. Vanaf september 2013 ontving appellante tevens inkomsten uit arbeid, die het college in de maanden december 2013 en januari 2014 als inkomen heeft betrokken. Daarbij heeft het college abusievelijk vanaf december 2013 verzuimd ook het nabestaandenpensioen te betrekken, waardoor appellante van december 2013 tot en met juli 2016 maandelijks een te hoog bedrag aan IOAW-uitkering heeft ontvangen.

1.2. Bij besluit van 19 december 2016, na bezwaar gehandhaafd bij besluit van 27 juni 2017 (bestreden besluit), heeft het college op grond van artikel 25, tweede lid, van de IOAW de over de periode van 1 december 2013 tot en met 31 juli 2016 (periode in geding) te veel betaalde uitkering tot een bedrag van netto € 12.402,64 van appellante teruggevorderd. Het college heeft zich in het bestreden besluit gemotiveerd op het standpunt gesteld dat geen aanleiding bestaat voor het toepassen van de zogenoemde zesmaandenjurisprudentie.

2. Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank het beroep tegen het bestreden besluit ongegrond verklaard.

3. In hoger beroep heeft appellante zich op de hierna te bespreken gronden tegen de aangevallen uitspraak gekeerd.

4. De Raad komt tot de volgende beoordeling.

4.1. In artikel 25, tweede lid, van de IOAW is bepaald dat de uitkering die als gevolg van een besluit als bedoeld in artikel 17, derde of vierde lid, of artikel 20, anders dan in het eerste lid, ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend, alsmede wat anderszins onverschuldigd is betaald, van de belanghebbende kan worden teruggevorderd.

4.2. Het college heeft de beleidsregels met betrekking tot de uitoefening van de in 4.1 genoemde terugvorderingsbevoegdheid uitgewerkt in de ten tijde van belang geldende Beleidsrichtlijnen Terug- en invordering en Verhaal Gemeente Leusden 2011 (Beleidsrichtlijnen). De Raad stelt vast dat het college in het bestreden besluit andere beleidsregels heeft toegepast dan de Beleidsrichtlijnen. Dit betekent dat het bestreden besluit berust op een ontoereikende motivering. De rechtbank heeft dit niet onderkend. De Raad ziet hierin echter geen aanleiding om de aangevallen uitspraak te vernietigen. Het gebrek kan met toepassing van artikel 6:22 van Algemene wet bestuursrecht (Awb) worden gepasseerd, omdat aanneemelijk is dat belanghebbenden door het gebrek in de motivering van het bestreden besluit niet zijn benadeeld. Immers, ook als het gebrek zich niet zou hebben voorgedaan, zou een besluit met dezelfde rechtsgevolgen zijn genomen, dan wel zou het gebrek op die wijze kunnen worden hersteld. Dit oordeel berust op het volgende.

4.3. Uit paragraaf 1.1 van de Beleidsrichtlijnen volgt dat het college gebruik maakt van de in artikel 25 van de IOAW toegekende bevoegdheid tot terugvordering van ten onrechte verleende uitkering. Uit paragraaf 1.3 volgt verder dat te veel betaalde uitkering wordt teruggevorderd. In paragraaf 2.1 is verder ten aanzien van de terugvordering het volgende beleid opgenomen:

“(…)

- Terugvordering van bijstand vindt plaats binnen 6 maanden vanaf het moment dat wij beschikken over relevante informatie van de uitkeringsgerechtigde situatie waaruit concreet kan worden afgeleid dat er sprake is van een situatie waarin sprake is van teveel betaalde bijstand
- Als niet binnen 6 maanden vanaf vernoemd moment is teruggevorderd, vindt terugvordering niet meer plaats, tenzij er sprake is van vorderingen die ontstaan zijn door schending van de inlichtingenplicht of het niet nakomen van gestelde verplichtingen en vorderingen die voortkomen uit het achteraf verkrijgen van middelen.

(…)”

4.4. Het college heeft ter zitting het in 4.3 vermelde beleid nader toegelicht. De Raad begrijpt uit deze toelichting dat voor toepassing van het in paragraaf 2.1 neergelegde zes maanden beleid sprake moet zijn van een concreet signaal, dat zowel afkomstig kan zijn van betrokkene zelf als uit andere bron, bijvoorbeeld vanuit de interne organisatie.

4.5. Appellante heeft aangevoerd dat de herberekening van de IOAW-uitkering na het stoppen van de inkomsten uit arbeid van appellante in februari 2014 een intern signaal voor het college had moeten zijn, waaruit had moeten worden opgemaakt dat de pensioeninkomsten abusievelijk niet meer werden betrokken bij het berekenen van de hoogte van de uitkering. Ter zitting heeft appellante voorts aangevoerd dat ook in 2015 een toets moment heeft plaatsgevonden, waarin het college aanleiding had moeten zien nader onderzoek te doen.

4.6. Deze beroepsgrond slaagt niet. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen valt niet in te zien waarom het wegvallen van de inkomsten uit arbeid in februari 2014 voor het college een concreet signaal is dat al eerder abusievelijk de pensioeninkomsten niet langer werden betrokken. Evenmin bestond op dat moment aanleiding voor het college om nader onderzoek te doen naar de inkomenssituatie van appellante. Ook bij het toets moment in 2015 bestond een dergelijke aanleiding niet. Uit de zich onder de gedingstukken bevindende tussentijdse rapportage van 4 december 2015 blijkt dat deze toets betrekking had op het re-integratietraject waaraan appellante deelnam en niet op de inkomenssituatie van appellante.

4.7. Appellante heeft verder aangevoerd dat zij ook zelf in 2014 een signaal heeft afgegeven in een telefonisch contact dat zij in 2014 met het college had. Appellante heeft voorts ter zitting gesteld dat zij in de zomer van 2014 een gesprek heeft gehad met de inkomensconsulente waarbij zij ook haar inkomensgegevens heeft overgelegd.

4.8. Deze beroepsgrond slaagt evenmin. Uit de gedingstukken blijkt dat op 2 juli 2014 telefonisch contact is geweest tussen appellante en de inkomensconsulente in verband met een ongeluk waarbij appellante haar schouder had gebroken. In verband daarmee is het re-integratietraject van appellante tijdelijk stopgezet. Verder blijkt uit de gedingstukken dat op 8 oktober 2014 een gesprek tussen appellante en de inkomensconsulente heeft plaatsgevonden. Ook dit gesprek had betrekking op het re-in-

tegratietraject. Niet is gebleken dat deze gesprekken betrekking hadden op de inkomensituatie van appellante, dan wel dat voor het college aanleiding bestond daarnaar onderzoek in te stellen. Van een concreet signaal van de zijde van appellante is dus niet gebleken.

4.9. Uit 4.5 tot en met 4.8 volgt dat niet is gebleken dat vóór 31 juli 2016 bij het college een concreet signaal was binnengekomen waaruit het college had kunnen afleiden dat sprake was van een fout op grond waarvan actie ondernomen had moeten worden. Voor toepassing van het in paragraaf 2.1 van de Beleidsrichtlijnen neergelegde zesmaandenbeleid bestond dan ook geen aanleiding.

4.10. Appellante heeft voorts een beroep gedaan op artikel 4:84 van de Awb. Appellante heeft aangevoerd dat sprake was van meerdere fouten van de kant van het college en van zwaarwegende problematiek van haar kant. Appellante gaat zeer gebukt onder de terugvordering en weet niet hoe zij die ooit moet terugbetalen.

4.11. Op grond van artikel 4:84 van de Awb handelt het bestuursorgaan overeenkomstig de beleidsregel, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen. Van dergelijke bijzondere omstandigheden is geen sprake. Het college heeft ter zitting meegedeeld dat de invordering van de terugvordering is opgeschort omdat appellante wordt beschermd door de beslagvrije voet. Zolang het inkomen van appellante hier onder blijft, zal niet worden ingevorderd.

4.12. Uit 4.9 en 4.11 volgt dat het hoger beroep niet slaagt, zodat de aangevallen uitspraak, gelet op 4.2 met verbetering van gronden, moet worden bevestigd.

5. De Raad ziet in het met toepassing van artikel 6:22 van de Awb gepasseerde motiveringsgebrek aanleiding om het college te veroordelen in de proceskosten van appellante in beroep en in hoger beroep. Deze kosten worden begroot op € 1.024,- in beroep en op € 1.024,- in hoger beroep, in totaal € 2.048,- voor verleende rechtsbijstand.

Beslissing

De Centrale Raad van Beroep

- bevestigt de aangevallen uitspraak;
- veroordeelt het college in de kosten van appellante tot een bedrag van € 2.048,-;
- bepaalt dat het college het door appellante in beroep en in hoger beroep betaalde griffierecht van in totaal € 172,- vergoedt.

PJ 2019/138

CENTRALE RAAD VAN BEROEP

26 september 2019, nr. 18/1930 ANW

(Mr. J.J.T. van den Corput)

Art. 16 lid 1 onder c Anw

ECLI:NL:CRVB:2019:3098

Intrekken nabestaandenuitkering Anw bij bereiken AOW leeftijd.

In artikel 16, eerste lid, aanhef en onder c, van de ANW staat dat het recht op nabestaandenuitkering eindigt indien de nabestaande de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Voor het begrip pensioengerechtigde leeftijd is in artikel 1 van de ANW verwezen naar de AOW. In artikel 7a, eerste lid, aanhef en onder f, van de AOW staat dat de pensioengerechtigde leeftijd in 2017 65 jaar en negen maanden is.

De rechtbank heeft met juistheid vastgesteld dat appellante niet heeft betwist dat zij op [datum] 2017 de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar en negen maanden heeft bereikt. Daarom is haar nabestaandenuitkering terecht door de Svb beëindigd.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 1 maart 2018, 17/4720 (aangevallen uitspraak)

Partijen:

[Appellante],

De Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (Svb).